

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Vladika a sudcov JUDr. Ivana Machyniaka a JUDr. Jozefa Kolcuna v právnej veci žalobcu **JUDr. M. K., H., správcu konkurznej podstaty D., spol. s r.o.**, so sídlom v K., IČO: X., proti žalovanému **B. M.**, bývajúcemu v K., v dovolacom konaní zastúpenému JUDr. L. J., advokátom v B., **o zaplatenie úrokov z omeškania**, vedenej na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 20 C 9/01, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 7. júna 2007 sp. zn. 5 Co 35/2006, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 7. júna 2007 sp. zn. 5 Co 35/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice II rozsudkom z 24.1.2001 č.k. 20 C 9/01-11 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania v sume 148.800 Sk a 0,7 % za obdobie od 12.10.1995 do 18.9.1996 denne zo sumy 465.000 Sk a trovy konania v sume 9.450 Sk na účet právneho zástupcu žalobcu, všetko do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že pojednával v neprítomnosti žalovaného v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p., keďže žalovaný sa pojednávania nezúčastnil, hoci bol riadne a včas predvolaný.

Krajský súd v Košiciach uznesením zo 7. júna 2007 sp. zn. 5 Co 35/2006 odvolanie žalovaného odmietol. Za základ svojho rozhodnutia vzal zistenia, že okresný súd, ktorému sa nepodarilo doručiť rozsudok žalovanému, v súlade s § 29 ods. 2 O.s.p. uznesením z 9.10.2003, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27.10.2003, ustanovil žalovanému opatrovníka za účelom doručenia rozsudku a že opatrovníkovi okresný súd doručil rozsudok 5.11.2003. Vzhľadom na to, že opatrovník žalovaného odvolanie nepodal, rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť 5.11.2003 (správne 21.11.2003 – poznámka najvyššieho súdu). Pri posudzovaní otázky, či žalovaný podal odvolanie včas alebo nie, vychádzal z právneho názoru, že ak žalovanému ustanovený opatrovník nepodal proti rozsudku okresného súdu odvolanie, v odvolacom konaní už nebolo možné skúmať, či boli dané všetky podmienky pre postup podľa ustanovenia § 29 ods. 2 O.s.p. Riadiac sa týmto právnym názorom uzavrel, že odvolanie žalovaného podané na poštovom úrade dňa 9.12.2005, žalovaný podal zjavne po uplynutí 15 dňovej lehoty na odvolanie, počítanej od doručenia rozsudku jemu ustanovenému opatrovníkovi. Odvolanie žalovaného preto podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odmietol ako oneskorene podané.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal včas dovolanie žalovaný. Navrhol uznesenie odvolacieho súdu a tiež rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Uviedol, že v rozhodujúcom čase, t.j. v priebehu konania pred súdom prvého stupňa a doručovania jeho rozsudku, mal trvalý pobyt na adrese F., na ktorej sa zdržiaval. Na túto adresu boli žalovanému riadne doručované písomnosti aj v iných veciach vedených na tomto súde, v ktorých vystupoval ako účastník konania. Ak by súd vyžiadal informáciu z registra obyvateľov Slovenskej republiky, bol by túto informáciu zistil a nemohlo by dôjsť k vydaniu uznesenia, ktorým mu bol ustanovený opatrovník, lebo jeho pobyt nebol v tom čase neznámy. Okolnosť neznámeho pobytu sa musí vždy hodnoverne preukázať, pričom súd musí vyčerpať všetky možnosti na zistenie, či pobyt účastníka konania je skutočne neznámy. V danom prípade súd prvého stupňa takto nepostupoval. V súvislosti s konaním pred odvolacím súdom uviedol, že odvolací súd mal správne v súlade s obsahom ním podaného odvolania predovšetkým preskúmať, či boli naplnené všetky zákonné podmienky pre ustanovenie opatrovníka a tiež či boli splnené podmienky náhradného doručenia predvolania na pojednávanie konané pred okresným súdom 24.10.2001. Ak tak odvolací súd neurobil a bez ďalšieho jeho odvolanie ako oneskorene

podané odmietol, ide o postup nesprávny, vykonaný v rozpore s ustanovením § 212 ods. 1 a 3 O.s.p. Takýmto nesprávnym postupom mu súdy nižších stupňov odňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Jeho dovolanie je preto prípustné a tiež opodstatnené podané.

Žalobca sa k podanému dovolaniu žalovaného nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote určenej v § 240 ods. 1 O.s.p. osobou oprávnenou na tento procesný úkon, skúmal ďalej, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré možno podľa zákona napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom k záveru, že dovolanie je v danej veci prípustné pre vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je v prvom rade prípustné (a súčasne dôvodné) vtedy, ak je konanie postihnuté vadami taxatívne uvedenými v § 237 O.s.p., ktoré spôsobujú tzv. zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. K týmto vadám prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v súvislosti s tým, že mu bol ustanovený opatrovník z dôvodu, že jeho pobyt nie je známy, hoci pre takýto postup neboli splnené podmienky uvedené v § 29 ods. 2 O.s.p. a následne v súvislosti s odmietnutím jeho odvolania namietal vadu uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

Podľa ustálenej súdnej praxe sa za odňatie možnosti konať pred súdom považuje aj taký postup, keď odvolací súd odmietne odvolanie ako oneskorene podané podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p., hoci pre také rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky (porovnaj rozhodnutie uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 23, ročník 1994).

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 158 ods. 2 O.s.p. rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

Podľa § 29 ods. 2 O.s.p. pokiaľ neurobí iné opatrenia, môže súd ustanoviť opatrovníka aj účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ktorému sa nepodarilo doručiť na známu adresu v cudzine alebo ak je doručenie písomnosti v cudzine spojené s ťažko prekonateľnými prekážkami, ktorý je postihnutý duševnou poruchou alebo ktorý nie je schopný zrozumiteľne sa vyjadrovať.

Podľa § 168 ods. 2 O.s.p. uznesenie súd doručí účastníkom, ak je proti nemu odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť.

Podľa § 159 ods. 1 O.s.p. doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že za skutočnosť určujúcu začiatok lehoty na odvolanie, treba považovať deň doručenia rozsudku súdu prvého stupňa. Rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje do vlastných rúk účastníkom,

prípadne ich zástupcom. Aby nastali účinky doručenia, doručovanie písomnosti musí byť vykonané v súlade so zákonom. Predpokladom plynutia lehoty na odvolanie (tiež aj nadobudnutia právoplatnosti), je teda skutočnosť, že rozsudok bol doručený účastníkovi konania, prípadne jeho zástupcovi, účinne. Ak sa rozsudok doručuje zástupcovi účastníka, predpokladom účinného doručenia rozsudku je, že boli splnené všetky zákonné podmienky vzniku zastúpenia (§ 22 a nasl. O.s.p.). To platí aj v prípade, ak ide o zastúpenie na základe rozhodnutia (§ 29 a nasl. O.s.p.). Ak by totiž účastníkovi bol ustanovený opatrovník spôsobom, ktorý nie je v súlade s § 29 O.s.p. (nebolo vydané rozhodnutie formou uznesenia, uznesenie nenadobudlo právoplatnosť a pod.), k vzniku zastúpenia by nedošlo. V takomto prípade by preto nemohli nastať ani účinky doručenia rozsudku opatrovníkovi ako zástupcovi účastníka.

V posudzovanej veci si odvolací súd neuvedomil, že uznesenie o ustanovení opatrovníka má povahu rozhodnutia, proti ktorému je odvolanie prípustné. Takéto uznesenie je súd povinný doručiť účastníkom konania (§ 168 ods. 2 O.s.p.), t.j. v tomto prípade nielen opatrovníkovi žalovaného, ale aj žalobcovi (jeho zástupcovi). Okresný súd však opomenul uznesenie o ustanovení opatrovníka z 9.10.2003 č.k. 20 C 9/2001-32 žalobcovi, resp. jeho zástupcovi doručiť, doručil ho len ním ustanovenému opatrovníkovi. Keďže toto rozhodnutie nenadobudlo právoplatnosť, k vzniku zastúpenia žalovaného nedošlo. Nemohli preto nastať ani účinky riadneho doručenia rozsudku opatrovníkovi ako zástupcovi žalovaného a rozsudok okresného súdu nemohol nadobudnúť ani právoplatnosť (§ 159 ods. 1 O.s.p.). Za tohto stavu vecí potom odvolací súd nesprávne dospel k záveru, že žalovaný podal odvolanie zjavne oneskorene, keď mylne za začiatok plynutia odvolacej lehoty považoval deň doručenia rozsudku práve opatrovníkovi žalovaného a následne nesprávne podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. odvolanie žalovaného odmietol. Podľa názoru dovolacieho súdu, odvolací súd bol povinný pri skúmaní podmienok prípustnosti odvolania, na vyššie uvedenú vadu prihliadnúť. Ak tak neurobil, a odvolanie žalovaného bez ďalšieho odmietol, ide o postup, ktorým odňal žalovanému možnosť konať pred súdom. Konanie teda zaťažil vadou uvedenou v ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p., ktorá zakladá jednak prípustnosť dovolania a je tiež dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť vecne správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie krajského súdu podľa § 243b ods. 1, 2 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: